

**ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΣΕΜΠΧΠΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ - 8 Νοεμβρίου 2023**

Οι αλληπάλληλες και διασυνδεδεμένες κρίσεις που βιώνουν οι ελληνικές πόλεις με όλο και μεγαλύτερη ένταση τα τελευταία έτη (οικονομική κρίση, υγειονομική-πανδημία, κλιματική-πλημμύρες, οικολογική-πυρκαγιές κλπ.), δοκιμάζουν στην πράξη τα όρια του χωρικού σχεδιασμού για την επίτευξη των στόχων της βιώσιμης ανάπτυξης.

Φέτος συμπληρώνονται **100 χρόνια από το πρωτοποριακό για την εποχή Ν.Δ. 17-07-1923 «Περί σχεδίων πόλεων, κωμών και συνοικισμών του Κράτους και οικοδομής αυτών»**, το οποίο κλήθηκε να αντιμετωπίσει σε εξαιρετικά σύντομο χρόνο σύνθετα κοινωνικά και πολεοδομικά ζητήματα, όπως η στέγαση του προσφυγικού πληθυσμού. Σήμερα, η πολεοδομική νομοθεσία και ο σχεδιασμός καλούνται να «επανεφεύρουν» τον εαυτό τους, θέτοντας στο επίκεντρο των προσπαθειών όχι μόνο την αντιμετώπιση των παραπάνω σύγχρονων προκλήσεων, αλλά, κυρίως την πρόληψη και τον μετριασμό των επιπτώσεων στο περιβάλλον (φυσικό και ανθρωπογενές) και το κοινωνικό σύνολο.

Οι πόλεις βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της **κλιματικής αλλαγής**. Αυτό αναδείχθηκε έντονα στην τελευταία Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή του 2022 (COP27) και στην ειδική συνεδρία για τις πόλεις (**SURGe**). Όπως χαρακτηριστικά σημειώθηκε, *η κλιματική αλλαγή και η αυξανόμενη αστικοποίηση είναι οι αλληλένδετες μεγάλες τάσεις*: η άνοδος της παγκόσμιας θερμοκρασίας προκαλεί ακραία καιρικά φαινόμενα, όπως πλημμύρες, καταιγίδες, ξηρασίες και καύσωνες στις πόλεις. Αυτά με τη σειρά τους έχουν επιπτώσεις στις αστικές εξυπηρετήσεις, τη στέγαση, τις υποδομές, τα μέσα διαβίωσης, τα αστικά οικοσυστήματα, τις πολιτιστικές υποδομές, καθώς και την υγεία και την ευημερία των κατοίκων της πόλης. Επιπροσθέτως, η αύξηση των τιμών των τροφίμων και της ενέργειας που παρατηρείται σήμερα και στην Ελλάδα, επιδεινώνει αυτές τις επιπτώσεις, με τους πιο ευάλωτους να πλήττονται περισσότερο. Ο σύγχρονος πολεοδομικός σχεδιασμός θα πρέπει να λάβει υπόψη τις παραπάνω εξελίξεις προκειμένου να προτείνει ειδικά μέτρα μετριασμού των συνεπειών, συνδυάζοντας πόρους σε πολλαπλά επίπεδα (από το εθνικό στο τοπικό).

Για τον ΣΕΜΠΧΠΑ, οι **ολιστικές προσεγγίσεις σχεδιασμού** είναι θεμελιώδους σημασίας για την εξασφάλιση της βιώσιμης και ανθεκτικής χωρικής ανάπτυξης. Εξάλλου, η διάσταση της κλιματικής κρίσης και οι απειλές που συνεπάγεται για τα αστικά κέντρα και τις υποδομές, θα πρέπει πλέον, σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο, να λαμβάνονται υπόψη από τα νέα Τοπικά Πολεοδομικά Σχέδια (ΤΠΣ), προκειμένου οι χρήσεις γης και οι επεκτάσεις των πόλεων και των οικισμών να διασφαλίζουν την κλιματική ανθεκτικότητα.

Αντίστοιχα, η **πράσινη μετάβαση** και οι ιδιαιτέρως φιλόδοξοι ενεργειακοί στόχοι για τις ΑΠΕ, όπως εξειδικεύονται στο αναθεωρημένο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι μπορούν να υλοποιηθούν στον χώρο. Συνεπώς η κείμενη νομοθεσία και οι στόχοι απαιτείται να ληφθούν υπόψη από το υπό αναθεώρηση Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ ή άλλα ειδικά Σχέδια (όπως οι Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες) που επηρεάζουν τη δυνατότητα χωροθέτησης των εγκαταστάσεων ΑΠΕ.

Ομοίως, με τα ανωτέρω, η **προστασία και η αποκατάσταση της φύσης και της βιοποικιλότητας** και οι αντίστοιχοι στόχοι που θεσπίζονται από την κείμενη ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία για τη βιοποικιλότητα, θα πρέπει επίσης να διατρέχουν το σύνολο των χωρικών σχεδίων που εγκρίνονται εφεξής.

Συμπερασματικά, τα πολύπλοκα ζητήματα εφαρμογής ορισμένων κρίσιμων τομεακών πολιτικών, όπως αυτές για την ενέργεια, το κλίμα, την προστασία της βιοποικιλότητας, την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση, κλπ. απαιτείται να τεθούν με συστηματικότερο τρόπο στο επίκεντρο των εφαρμοζόμενων πολεοδομικών και χωροταξικών πολιτικών, οι οποίες καλούνται να τις συντονίσουν και να τις υλοποιήσουν στο χώρο. Το τρέχον πρόγραμμα για την ολοκλήρωση του πολεοδομικού και χωροταξικού σχεδιασμού της χώρας είναι μία σημαντική ευκαιρία για τη χώρα για την ενσωμάτωση μιας σειράς από κρίσιμες -νεότερες- για τον σχεδιασμό παραμέτρους, που δεν πρέπει να παραμείνει ανεκμετάλλευτη.

Ο ΣΕΜΠΧΠΑ παραμένει στη διάθεση των αρχών και όλων των εμπλεκόμενων φορέων ως αρωγός στην προσπάθεια δημιουργίας σύγχρονων, ποιοτικών χωρικών σχεδίων για την ελληνική επικράτεια.